

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Декаан економічного факультету
Діброва А.Д.
15 06 2021р.

"СХВАЛЕНО"
на засіданні кафедри організації
підприємництва та біржової діяльності
Протокол № 20 від "01" 06.2021 р.

Завідувач кафедри
Ільчук М.М.

"РОЗГЛЯНУТО"
Гарант ОП "Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність"

Яворська В.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Товарознавство

спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
освітня програма Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Факультет Економічний
Розробники: доцент, к.е.н., доцент Кириченко Анастасія Володимирівна
(доцент, к.е.н., доцент Кириченко Анастасія Володимирівна)

Київ – 2021 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

_____ Діброва А.Д.
“ ____ ” _____ 2021 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри організації
підприємництва та біржової діяльності
Протокол № 20 від “01” 06.2021 р.

Завідувач кафедри

_____ Ільчук М.М.

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОП підприємство, торгівля
та біржова діяльність

_____ Яворська В.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Товарознавство

спеціальність 076 Підприємство, торгівля та біржова діяльність
освітня програма Підприємство, торгівля та біржова діяльність
Факультет Економічний
Розробники: доцент, к.е.н., доцент Кириченко Анастасія Володимирівна
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Товарознавство
(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>(Бакалавр)</i>	
Спеціальність	<i>076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</i>	
Освітня програма	<i>Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	2
Семестр	4	4
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>6 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	<i>6 год.</i>
Лабораторні заняття	<i>год.</i>	<i>год.</i>
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	<i>108 год.</i>
Індивідуальні завдання	<i>год.</i>	<i>год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>4 год.</i>	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета – формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок з основ та методичного інструментарію товарознавства.

Завдання:

формування у студентів умінь здобувати, засвоювати та застосовувати знання в області товарознавства;

вивчення студентами сутності, видів і показників товарного асортименту, а також споживчих властивостей товарів;

опанування практичних навичок роботи з використанням методів визначення та оцінки якості товарів, розробки та обґрунтування рекомендацій щодо системи управління якістю;

вивчення видів товарної інформації та вимог щодо маркування товарів, а також положень про стандартизацію та сертифікацію продукції;

отримання навичок з розробки управлінських рішень щодо організації та проведення товарної експертизи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

класифікацію та асортимент товарів вітчизняного і зарубіжного виробництва, принципи формування асортименту товарів;

основи виробництва товарів, технологічні особливості виробництва окремих груп товарів, закономірності формування їх якості та споживних властивостей;

вимоги до якості товарів;

чинники, що впливають на якість товарів;

методи оцінки якості товарів;

умови та терміни зберігання товарів.

вміти:

аналізувати та формувати асортимент товарів;

користуватись нормативною документацією щодо асортименту, якості товарів, їх упакування та зберігання;

володіти методиками об'єктивної оцінки якості товарів;

визначати якість товарів відповідно до чинної нормативної документації;

вирішувати практичні завдання, пов'язані з забезпеченням зберігання товарів.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми навчання.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Товарознавство в системі наук про товари і торгівлю

Тема 1. Товарознавство – наука про товари

Поняття, мета та завдання товарознавства. Методи товарознавства. Поняття товару та його життєвий цикл. Етапи життєвого циклу товарів. Стадії життєвого циклу товарів. Основні характеристики товарів. Предмет, об'єкти та суб'єкти товарознавства. Споживна вартість (цінність) товарів. Товарознаці та споживачі товарів.

Тема 2. Споживна цінність та споживні властивості товарів

Поняття про споживні властивості товарів. Номенклатура товарних властивостей і показників. Номенклатура товарних властивостей товарів. Споживна цінність товарів. Групи товарних властивостей залежно від їх особливостей і задоволень потреб: функціональні, надійність, ергономічні, естетичні, соціальні, безпеки.

Тема 3. Якість товарів

Поняття якості товарів. Властивості продукції. Показники якості товарів. Методи визначення показників якості: органолептичний, інструментальний (лабораторний), експертний, соціологічний, змішаний. Кількісна оцінка якості продукції: визначальний та інтегральний показники якості.

Тема 4. Класифікація товарів

Поняття про класифікацію та її значення. Вимоги до класифікації товарів. Ознаки класифікації: телеологічні, генетичні, технологічні. Системи, принципи і правила класифікації. Систематизація, ідентифікація, прогнозування властивостей товарів. Ієрархічний та фасетний методи класифікації. Загальні та специфічні правила класифікації. Види класифікації товарів. Систематичний товарний словник. Алфавітний товарний словник.

Тема 5. Асортимент товарів

Поняття асортименту товарів та товарної номенклатури. Класифікація асортименту товарів. Ознаки класифікації асортименту товарів: місце знаходження товарів, широта і глибина охоплення, міра задоволення потреб, характер потреб. Властивості і показники асортименту. Широта, повнота, глибина, стійкість, новизна, структура, раціональність та гармонійність асортименту.

Тема 6. Кодування товарів

Сутність та структура штрихового коду. Поняття кодування. Правила кодування. Структура, алфавіт, основа, розряд, довжина коду. Системи штрихового кодування. Характеристика основних видів інформації. Маркування. Основні функції маркування: інформаційна, ідентифікаційна, мотиваційна, емоційна. Виробниче та торговельне маркування. Етикетки, кольєретки, вкладки, ярлики, клейма і штампи, товарні знаки, торгова марка.

Змістовий модуль 2. Стандартизація, сертифікація та експертиза товарів

Тема 7. Стандартизація товарів

Сутність та основні поняття у сфері стандартизації. Закони України «Про стандартизацію». Функції стандартизації. Об'єкт стандартизації. Суб'єкти стандартизації. Категорії нормативних документів зі стандартизації та види стандартів. Міжнародні та національна організації зі стандартизації.

Тема 8. Сертифікація та оцінка відповідності

Поняття про сертифікацію. Мета добровільної сертифікації. Сертифікація системи управління якістю. Модель системи ISO 9001. Модель системи ISO 9002. ISO серії 14000. Технічний регламент. Сутність оцінки відповідності. Процедура оцінки відповідності з використанням модулів. Модуль оцінки відповідності.

Тема 9. Експертиза товарів

Поняття, мета та завдання експертизи товарів. Основні завдання товарознавчої експертизи. Етапи підготовки до проведення експертизи. Об'єкти та суб'єкти товарознавчої експертизи. Види експертизи товарів. Обов'язкова та добровільна експертизи. Комплексна, оперативна, основна, додаткова, повторна, контрольна та комісійна експертизи.

Тема 10. Пакування та зберігання товарів

Пакування товарів. Тара, пакувальний та перев'язочний матеріал. Режими зберігання товарів. Умови зберігання, температура та вологість зберігання, повітрообмін, газовий склад повітря, освітленість. Принципи та правила зберігання товарів. Товарне сусідство. Площа завантаження. Зберігання товарів під час товароруку. Доставка товару.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Назва														
Тема 1. Товарознавство – наука про товари	1-2 тижні	12	3	3			6	12	1					11
Тема 2. Споживна цінність та споживні властивості товарів	3-4 тижні	12	3	3			6	12	1					11
Тема 3. Якість товарів	5-6 тижні	12	3	3			6	14	1	1				12
Тема 4. Класифікація товарів	7-8 тижні	12	3	3			6	14	1	1				12
Тема 5. Асортимент товарів	9-10 тижні	12	3	3			6	13		1				12
Тема 6. Кодування товарів	10-11 тижні	12	3	3			6	11		1				10
Разом за змістовим модулем 1		72	18	18			36	76	4	4				68
Змістовий модуль 2. Назва														
Тема 1. Стандартизація товарів	11-12 тижні	12	3	3			6	10,5	0,5					10
Тема 2. Сертифікація та оцінка відповідності	12-13 тижні	12	3	3			6	10,5	0,5					10
Тема 3. Експертиза товарів	13-14 тижні	12	3	3			6	11		1				10
Тема 4. Пакування та зберігання товарів	14-15 тижні	12	3	3			6	12	1	1				10
Разом за змістовим модулем 2		48	12	12			24	44	2	2				40
Усього годин		120	30	30			60	120	6	6				108

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Товарознавство – наука про товари	3
2	Споживна цінність та споживні властивості товарів	3
3	Якість товарів	3

4	Класифікація товарів	3
5	Асортимент товарів	3
6	Кодування товарів	3
7	Стандартизація товарів	3
8	Сертифікація та оцінка відповідності	3
9	Експертиза товарів	3
10	Пакування та зберігання товарів	3

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Контрольні питання

1. Що вивчає товарознавство?
2. Які завдання товарознавства?
3. Чим відрізняється продукція від товару?
4. Які характеристики властиві для товару?
5. Як класифікують споживні властивості товарів?
6. У чому різниця між споживними властивостями та споживною цінністю товарів?
7. Які показники обумовлюють органолептичну цінність товару?
8. Чим відрізняється мода від стилю?
9. Що таке номенклатура споживних властивостей?
10. Охарактеризуйте властивості соціального призначення, функціональні, ергономічні, естетичні, екологічні, безпечності споживання, надійності товарів.
11. Що таке якість продукції?
12. Чим відрізняється властивість продукції від показника якості?
13. За якими ознаками класифікуються показники якості?
14. Що таке інтегральний показник якості?
15. Які значення встановлює нормативно-технічна документація для показників якості?
16. Які методи використовуються для розрахунку рівня якості продукції? Їх сутність, недоліки та переваги.
17. В чому сутність диференціального методу розрахунку рівня якості продукції?
18. Що таке органолептичний метод визначення якості харчових продуктів?
19. Чим відрізняється експертний метод від органолептичного аналізу?
20. В чому сутність соціологічного методу дослідження якості товарів?
21. Які переваги і недоліки бальної оцінки якості харчових продуктів?
22. Яким чином розраховується базовий показник якості харчових продуктів?
23. Визначте поняття "класифікація", "об'єкт", "ступінь класифікації" та "класифікаційний ознака". 2. Охарактеризуйте ієрархічний і фасетний методи класифікації. Які переваги та недоліки вони мають?
24. Які специфічні правила виділяють для фасетного та ієрархічного методу класифікації?
25. За якими ознаками класифікують товари?
26. Що таке класифікація?
27. Дайте визначення класифікатору продукції
28. Що таке асортимент товарів?
29. Які види асортименту виділяють? Надати коротку характеристику кожному виду.
30. Що таке повнота асортименту?

31. Як розраховують коефіцієнт глибини асортименту?
32. Що таке стійкість асортименту?
33. Що таке оновлення асортименту?
34. Чим відрізняється раціональний асортимент від оптимального?
35. Що таке кодування товарів? 3. Як класифікують маркування товарів?
36. Охарактеризуйте носії виробничого маркування
37. Які функції товарних знаків?

Комплект тестів

1. Вставте пропущене поняття:

.....– це наукова дисципліна, що вивчає споживні властивості і асортимент товарів.

2. Скільки етапів відповідно до стандарту Міжнародної організації зі стандартизації включає в себе життєвий цикл продукції:

1	10
2	9
3	3
4	11
5	12

3. Вставте пропущене поняття:

.....– наукова дисципліна, яка системно вивчає товари на всіх етапах життєвого циклу, методи пізнання їхньої споживної вартості (цінності), закономірності формування асортименту та вимог до якості для забезпечення ефективності їх виробництва., обігу та споживання.

4. Вставте пропущене поняття:

.....– системний підхід до пізнання споживної вартості (цінності) товарів і вивчення закономірностей її прояву і збереження.

5. Вставте пропущене поняття:

.....– вивчення основоположних характеристик товару, які складають його споживну вартість, а також їх змін на всіх етапах товароруху.

6. Вставте пропущене поняття:

.....– це будь-яка річ, що на момент надходження в обіг повинна бути виокремлена з-поміж інших за визначальними ознаками для конкретного договору куплі-продажу.

7. Скільки основних характеристик мають товари як об'єкти товарознавчої діяльності:

1	1
2	2
3	3
4	4
5	5

8. Вставте відповідність між стадіями життєвого циклу продукції та їх визначеннями:

Стадія	Визначення
1. Проектування	А. Набуває всі характеристики товару, що володіє певною споживчою вартістю
2. Виготовлення	Б. Проект перетворюється в продукт праці.
3. Просування	В. Товари, які закінчили свій цикл і підлягають утилізації, повинні

	бути систематизовані за видами переробки з метою підвищення рівня використання відходів.
4. Споживання	Г. Товар розглядається в формі проекту.
5. Утилізація	Д. Товар поступово витрачається сам (витрачає свій ресурс).

9. Вставте відповідність між поняттями та їх сутністю:

Поняття	Зміст
1. Предмет товарознавства	А. Споживна вартість (цінність) товарів, закономірності її прояву і збереження.
2. Об'єкт товарознавства	Б. Товари як продукти праці для задоволення потреб споживача та методи їх теоретичного і практичного пізнання.

10. На які підгрупи поділяються функціональні товарні властивості:

1	Здатність виконувати основні та допоміжні властивості
2	Відповідність форми призначенню
3	Відповідність розмірів призначенню
4	Гігієнічність

11. На які підгрупи поділяється товарна властивість «надійність»:

1	Відповідність розмірів призначенню
2	Довговічність
3	Безвідмовність
4	Ремонтопридатність
5	Збережуваність

12. На які підгрупи поділяються ергономічні товарні властивості:

1	Антропометричність
2	Відповідність розмірів призначенню
3	Зручність
4	Гігієнічність
5	Комфортність

13. Вставте відповідність між групами товарних властивостей та їх визначеннями:

Властивості	Визначення
1. Функціональні	А. Здатність товарів зберігати функціональне призначення в процесі зберігання і споживання (експлуатації) протягом раніше обговорених термінів.
2. Соціальні	Б. Здатність товарів задовольняти індивідуальні або суспільні соціальні потреби.
3. Надійність	В. Здатність товарів виражати в суспільночуттєво-сприйманих ознаках форми суспільні цінності і задовольняти естетичні потреби людини.
4. Ергономічні	Г. Відображають здатність товарів виконувати їх основні функції.
5. Естетичні	Д. Здатність товарів створювати відчуття зручності, комфортності, найбільш повного задоволення потреб згідно з антропометричними, психологічними і психофізіологічними характеристиками споживача.

14. Вставте пропущене поняття:

..... – це сукупність характеристик продукції (процесу, послуги), які стосуються її здатності задовольняти встановлені і передбачені потреби.

15. Вставте відповідність між методами визначення показників якості та їх визначеннями:

Метод	Визначення
-------	------------

1. Органолептичний	А. Дозволяє у ряді випадків найповніше визначити показники товарів.
2. Інструментальний	Б. Визначення показників товарів за допомогою приладів, апаратів і реактивів.
3. Експертний	В. Визначення значень показників якості товарів проводять за допомогою органів чуття: зору, нюху, дотику, слуху і так далі.
4. Соціологічний	Г. Заснований на зборі і аналізі думок споживачів за наслідками анкетного опиту, конференцій, нарад, виставок-продажів і інших форм виявлення відгуків споживачів на товари.
5. Змішаний	Д. Визначення показників заснований на групі висококваліфікованих фахівців (експертів), що складається з товарознавців, дизайнерів, дегустаторів і ін.

16. Вставте пропущене поняття:

..... – це послідовний розподіл безлічі об'єктів на окремі класи, групи і інші підрозділи по найбільш загальних для кожного рівня ознаках. Без класифікації неможливий розвиток товарознавства і торгової практики.

17. Ознаки класифікації поділяються на:

1	Телеологічні
2	Механічні
3	Генетичні
4	Математичні
5	Технологічні

18. Вставте відповідність між методами класифікації та їх сутністю:

Метод	Зміст
1. Ієрархічний	А. Паралельний поділ множини об'єктів на незалежні класифікаційні угруповання.
2. Фасетний	Б. Послідовний поділ множини об'єктів на підлеглі класифікаційних угруповань.

19. Вставте пропущене поняття:

.....— це офіційний документ, який являє собою звіт найменувань і кодів класифікаційних угруповань або об'єктів класифікації.

20. Вставте пропущене поняття:

.....— набір товарів, об'єднаних за якою-небудь ознакою або сукупністю ознак.

21. Поєднайте:

Ознака класифікації	Класифікаційна група
А. Місце знаходження товарів	1. Промисловий асортимент
	2. Простий.
	3. Складний.
Б. Широта і глибина охоплення	4. Розгорнутий.
	5. Укрупнений.
	6. Супутній
	7. Змішаний
	8. Торговий асортимент

22. Поєднайте:

Ознака класифікації	Класифікаційна група
А. Міра задоволення потреб	1. Раціональний
	2. Реальний.
Б. Характер потреб	3. Оптимальний
	4. Прогнозований

23. Вставте пропущене поняття:

.....– це утворення і присвоєння коду класифікаційному угрупованню або об'єктові класифікації.

24. Вставте пропущене поняття:

.....– це обов'язкова інформація, що наноситься на вироби або упаковку у вигляді тексту, сукупності знаків або символів, які характеризують даний товар і допомагають його ідентифікувати.

25. На сьогоднішній день правові та організаційні засади стандартизації в Україні установлені в:

1	Законі України «Про стандартизацію та сертифікацію»
2	Законі України «Про стандартизацію»
3	В Постанові «Про стандартизацію»
4	В Конституції України

26. Вставте пропущене поняття:

.....– діяльність, що полягає в установленні положень для загального та неодноразового використання щодо наявних або потенційних завдань і спрямована на досягнення оптимального ступеня впорядкованості в певній сфері.

27. Вставте відповідність між функціями стандартизації та їх змістом:

Функція	Зміст
1. Гармонізація	А. Інформатизація з використанням уніфікованих методів та засобів.
2. Інформаційна	Б. Раціональне та економне використання ресурсів.
3. Комунікативна	В. Забезпечення екологічної безпеки навколишнього природного середовища та споживчої безпеки товарів.
4. Ресурсозберігаюча	Г. Гармонізація документів, методів та засобів якості життя зі світовими аналогами.
5. Охоронна	Д. Нормалізація соціальних методів та засобів зв'язку.

28. Вставте відповідність між функціями стандартизації та їх змістом:

Функція	Зміст
1. Нормативна	А. Формування вимог до продукції, процесів, послуг, методів.
2. Економічна	Б. Забезпечення безпеки товарів, процесів, послуг; забезпечення якості товарів та послуг; захист прав споживачів.
3. Регулятивна	В. Вплив на ринок товарів і послуг; усунення технічних бар'єрів в торгівлі; захист вітчизняного виробника та споживача.
4. Соціальна	Г. Зниження собівартості продукції, процесів, послуг.

29. Об'єктами стандартизації є:

1	Матеріали, складники, обладнання, системи, їх сумісність.
2	Правила, процедури, функції, методи, діяльність чи її результати, включаючи продукцію, персонал, системи управління.
3	Національний орган стандартизації.
4	Вимоги до термінології, позначення, фасування, пакування, маркування,

	етикетування тощо.
--	--------------------

30. Суб'єктами стандартизації є:

1	Матеріали, складники, обладнання, системи, їх сумісність.
2	Технічні комітети стандартизації.
3	Національний орган стандартизації.
4	Підприємства, установи та організації, що здійснюють стандартизацію.

8. Методи навчання.

При викладанні дисципліни передбачено застосування активних і інтерактивних методів навчання – проблемних та міні-лекцій, семінарів у активній формі, розгляд кейсів. Види навчальних технологій, які використовуються для активізації процесу навчання наведено в таблиці.

Таблиця

Використання навчальних технологій для активізації процесу навчання

Методики активізації процесу навчання
Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів і характеризуються виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При читанні лекцій студентам даються питання для самостійного розмірковування, яке відіграє активізуючу роль, примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді
Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій) дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних управлінських ситуацій.

9. Форми контролю.

За місцем, яке посідає контроль у процесі вивчення “Товарознавство” можна виділити поточний, рубіжний і підсумковий контроль.

Поточний контроль знань є органічною частиною всього педагогічного процесу і слугує засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) навчального матеріалу. Управління навчальним процесом можливе тільки на підставі даних поточного контролю. Завдання поточного контролю зводяться до того, щоб:

виявити обсяг, глибину і якість сприйняття (засвоєння) матеріалу, що вивчається;

визначити недоліки у знаннях і намітити шляхи їх усунення;

виявити ступінь відповідальності студентів і ставлення їх до роботи, встановивши причини, які перешкоджають їх роботі;

виявити рівень опанування навиків самостійної роботи і намітити шляхи і засоби їх розвитку;

стимулювати інтерес студентів до предмета і їх активність у пізнанні.

Головне завдання поточного контролю – допомогти студентам організувати свою роботу, навчитись самостійно, відповідально і систематично вивчати усі навчальні предмети.

Рубіжний (модульний) контроль знань є показником якості вивчення окремих розділів, тем і пов'язаних з цим пізнавальних, методичних, психологічних і організаційних якостей студентів. Його завдання – сигналізувати про стан процесу навчання студентів для вжиття педагогічних заходів щодо оптимального його регулювання.

Підсумковий контроль являє собою іспит студентів з метою оцінки їх знань і навиків з дисципліни “Товарознавство”.

Основна мета іспиту – встановлення дійсного змісту знань студентів за обсягом, якістю і глибиною і вміннями застосовувати їх у практичній діяльності.

10. **Розподіл балів, які отримують студенти.** Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1

«Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Кириченко А. В. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Товарознавство». Київ.: 2021.

2. Кириченко А. В. Електронний навчальний курс «Товарознавство» URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3759>

12. Рекомендована література

Основна

1. Бондарчук, М.Є. Товарознавство (Теоретичні основи товарознавства). Конспект лекцій : для студ. спец. 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. підприємн. і торг. ; М.Є. Бондарчук. Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2017. 114 с.

2. Товарознавство та комерційна діяльність : підручник / В. Л. Дикань, А. О. Каграманян, Н. Є. Каличева та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2018. 362 с.

3. Мельник Т.Ю. Товарознавство : підручник (для студентів економічних спеціальностей) Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.

Допоміжна

1. Товарознавство (Непродовольчі товари). Силікатні товари : навч. посіб. / Г. Д. Кобишан [та ін.] ; ВНЗ Укоопспілки "Полтав. ун-т економіки і торгівлі" (ПУЕТ), Каф. товарознавства, біотехнології, експертизи та мит. справи. - Полтава : ПУЕТ, 2019. 129 с.

2. Товарознавство тепло- та звукоізоляційних матеріалів і виробів в енергозберігаючих технологіях : підручник / П. В. Захарченко [та ін.] ; Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. - Вид. 2-ге, випр. та допов. - Київ : Центр учбової літератури, 2019. 397 с.

3. Товарознавство харчових продуктів. М'ясо свійських тварин і птиці : навч.-метод. посіб. / [І. В. Сирохман] ; Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. - Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2020. 423 с.

4. Товарознавство непродовольчих товарів : метод. вказівки для поточ. та підсумк. контролю знань і вмінь здобувачів вищ. освіти 1-го (бакалавр.) та 2-го (магістер.) рівнів зі спец. 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" / [уклад.: Л. В. Пелик та ін.] ; Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. - Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2019. 331 с.

5. Товарознавство. Пластичні маси та паливно-мастильні матеріали [Текст] : навч. посіб. для студентів спец. 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" / Передерій О. І., Ткачук В. В. - Луцьк : Ред.-вид. від. Луц. НТУ, 2017. 218 с.

6. Товарознавство харчових продуктів. Розділ "Зерноборошняні товари" : дод. до метод. вказівок до виконання лаб. робіт для студентів галузі знань 07 "Управління та адміністрування" спец. 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" (ден. та заоч. форм навчання) : [в 2 ч.] / [уклад.: Т. М. Лозова та ін.] ; Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. - Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2017.

7. Товарознавство харчових продуктів. Розділ "Фруктоовочеві товари" : завдання до лаб., самост. робіт та тести для студентів галузі знань 07 "Управління та адміністрування" спец. 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" (ден. та заоч. форм навчання) / Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т ; [уклад.: І. В. Донцова, О. Я. Давидович]. - Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2017. 139 с.

8. Медичне та фармацевтичне товарознавство : підруч. для студентів ВНЗ / [І. І. Баранова та ін.] ; Нац. фармацевт. ун-т. - Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017.

9. Сучасне матеріалознавство та товарознавство: теорія, практика, освіта : матеріали V Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., (м. Полтава, 14-15 берез. 2018 р.) / ВНЗ Укоопспілки "Полтав. ун-т економіки і торгівлі" (ПУЕТ), Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького, Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Полтава : ПУЕТ, 2018. 257 с.

10. Товарознавство спортивних, рибальських та мисливських товарів : підруч. для студентів ВНЗ / О. В. Шегинський [та ін.]. - Луцьк : ІВВ Луц. НТУ, 2018. 318 с.

11. Товарознавство [Текст] : підручник / [Н. В. Мережко та ін.] ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019 . Т. 1 : Непродовольчі товари. 2019. 759 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України / [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.